

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta
LiV@eduskunta.fi

Viite: Saamelaiskäräjien lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle tieliikennelainsäädännön ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi HE 180/2017 vp

Saamelaiskäräjien lausunto

Lakiesityksessä uudeksi tieliikennelainsäädännön, on esityksen pykäläkohtaisissa perusteluissa pykälän 93 osalta todettu,

Poikkeukset turvavyön ja suojakypärän käyttövelvollisuudesta. Voimassa olevan tieliikennelain turvavyön ja suojakypärän käyttöä koskevista poikkeussäännöistä luovutettiin joiltain osin.

Saamelaisten perinteisten elinkeinojen osalta viitattu ”eräistä poikkeuksista luopuminen”, tarkoittaa käytännössä sitä, että nykyisen lain sisältämä asetuksenantovaltuutus, jolla tieliikenneasetukseen on säädetty poikkeus kypärän käyttövelvollisuudesta muun muassa poronhoitotyössä, poistuisi, ja kyseinen poikkeus näin ollen jouduttaisiin poistamaan asetuksen päivittämisen yhteydessä.

Voimassa olevan lain 89 §:n sisältämä asetuksenantovaltuutus, jolla tieliikenneasetuksen mukaan muun muassa poronhoitotyössä olevat poronhoitajat on vapautettu kypäräkäyttövelvollisuudesta moottorikelkalla ajettaessa:

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää ajoneuvon erityisestä rakenteesta tai ajotehtävän erityislaadusta johtuvia vapautuksia.

Edellä lainatun valtuutuksen nojalla asetuksessa ajoneuvon käytöstä tiellä 6 §:än on nykyisellään säädetty seuraavan sisältöinen poikkeus kypäräkäyttövelvollisuudesta:

f) poronhoito- tai metsänhoitotehtävissä, energiansiirto- tai televerkostotöissä taikka verkontarkastustehtävissä olevaa moottorikelkan tai ohjaustangolla ja satulamallisella istuimella varustetun maastoajoneuvon ja traktorin kuljettajaa ja matkustajaa;

g) umpinaisessa perävaunussa olevaa moottorikelkan matkustajaa;

Saamelaiskäräjät vaatii liikenne- ja viestintävaliokuntaa palauttamaan edellä viitatussa, voimassa olevan asetuksen mukaisen poikkeuksen myös uudistettavaan tieliikennelakiin / ase-

(1) KP-Sopimus 27 artikla ”Niissä valtioissa, joissa on kansallisia, uskonnollisia tai kielellisiä vähemmistöjä, tällaisiin vähemmistöihin kuuluvilta henkilöiltä ei saa kieltää oikeutta yhdessä muiden ryhmänsä jäsenten kanssa nauttia omasta kulttuuristaan, tunnustaa ja harjoittaa omaa uskontoa tai käyttää omaa kieltään.”

tukseen. Lainsäädäntöteknisesti, ottaen huomioon esitetyn lain sisältämän logiikan siinä esitettyjen poikkeusten nostamisesta asetuksesta lakitasolle, olisi perusteltua myös edellä viitattua poikkeussäännöstä kypäränkäyttövelvollisuudesta poronhoitotyössä perusteltua säätää suoraan tieliikennelain 93 §:n yhteydessä. Toissijaisesti Saamelaiskäräjät esittää edellä viitattun asetuksenantovaltuuden säilyttämistä tieliikennelaissa ja edelleen kyseessä olevan poikkeussäännön säilyttämistä asetuksessa ajoneuvon käytöstä tiellä 6 §:ssä.

Perustelut

Mikäli Saamelaiskäräjien edellä kuvattua esitystä ei hyväksyttäisi ja tieliikennelaki hyväksytään esitetyn sisältöisenä, jouduttaneen edellä viitattua poikkeussäännöstä luopumaan asetuksen uudistamisen yhteydessä. Tästä johtuen myös poronhoitajat joutuisivat jatkossa käyttämään kypärää poronhoitotyössä, käyttäessään moottorikelkkaa tai mönkijää. Tällaisesta velvoitteesta aiheutuisi huomattavaa haittaa poronhoitotyöstä suoriutumisen kannalta, eikä lain sisältöä tältä osin koettaisi oikeudenmukaiseksi. Näin ollen on todennäköistä, että tällaisella lakimuutoksella olisi erittäin negatiivisia vaikutuksia poronhoitoalueen ihmisten lain kuuliaisuuteen yleisesti. Toisaalta, muutoksen aiheuttaman konkreettisen ja huomattavan haitan seurauksena muutoksella aikaansaatu kypäränkäyttövelvoitetta ei tästä syystä todennäköisesti tulisi noudattamaan poronhoitotyössä. Konkreettinen haitta kypäränkäytöstä aiheutuu poronhoitotyössä muun muassa kuulo- ja näköaistein tapahtuvan havainnoinnin vaikeutumisena kypärän käytön seurauksena. Esimerkiksi porojen paimennus- ja kokoamistyöt ovat usein sellaisia töitä, joiden yhteydessä jatkuva kommunikointi ja ympäristön tarkka havainnointi ovat välttämättömiä. Näiden seikkojen lisäksi on huomattava, että nykylain voimassa ollessakin sellaiset onnettomuudet ja tapaturmat poronhoitotyössä, joiden yhteydessä kypäränkäytöstä olisi ollut hyötyä, ovat olleet erittäin harvinaisia, mistä syystä yleisen turvallisuuden ylläpitäminen ei edellytä nykylaissa olevan poikkeussäännön poistamista. Lisäksi poromiehet toimivat sellaisissa sääolosuhteissa, joissa kypärän käyttäminen edistää palveltumavammojen syntymistä ja on näin työturvallisuusriski.

Inarissa 5.6.2018

Tiina Sanila-Aikio
Puheenjohtaja

Kalle Varis
vs. lakimiessihteeri

Puheenjohtaja päätti lausunnosta 5.6.2018 kuultuaan hallitusta.